

# RIJEČ SKRBI

Glasilo Opće bolnice "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica  
broj 2-2 • 2017.



Tema broja:

*Simpozij*

*«Etika skrbi»*



## IMPRESSUM

### **Glavna urednica:**

Ruža Evačić  
[glavna.sestra@obkoprivnica.hr](mailto:glavna.sestra@obkoprivnica.hr)

### **Uredništvo:**

Anita Galinec

Sandra Lovrić

Dražen Papac

Dieter Markovčić

Hrvoje Sabol

Ivana Brunec

Tajana Bračko Hadžija

Renata Čubrić

Vesna Kikovski

### **Lektura:**

Adrijana Puljak,  
mag. educ. philol. croa.

### **Priprema i tisk:**

Tiskara Rihtarić, Koprivnica

### **Naklada:**

100 primjeraka

Opća bolnica  
Dr. Tomislav Bardek  
Koprivnica



# Riječ uredništva

*Poštovane čitateljice i čitatelji,*

*pred vama je drugi broj glasila Opće bolnice „Dr . T. Bardek“ za koji je kao što znate planirano da izlazi dva puta godišnje. Nadamo se da ćete se podsetiti na važne događaje za našu Ustanovu u kojima ste i sami sudjelovali, a koji su obilježili drugu polovicu 2017. godine. Sam sadržaj govori kako smo bili vrijedni uz svakodnevni posao i u stručnom usavršavanju. Posebno treba istaknuti Simpozij „Etika Skrbi“ za medicinske sestre/tehničare Koprivničko-križevačke županije koji je održan pod pokroviteljstvom i u prostorima Opće bolnice „Dr . T. Bardek“.*

*Iza nas je jedno burno razdoblje koje je obilježeno mnogim promjenama i u menadžmentu, na svim razinama, s ciljem da se postigne najbolja moguća kvaliteta života onih za koje skrbimo. Aktivna i pasivna sudjelovanja na stručnim događanjima doprinose i potiču profesionalnu izvrsnost o čemu možete čitati i u ovom broju, a ostat će zabilježena kao dio naše povijesti.*

*Zahvaljujemo ravnatelju Opće bolnice „Dr. T. Bardek“ dr. Mati Devčiću na podršci i pokroviteljstvu u izdavanju lista.*

*Svim zaposlenicima želimo sretan Božić te uspješnu i zdravu 2018. godinu.*

## Sadržaj

**4** .....SIMPOZIJ „ETIKA SKRBI“

**6** .....STRUČNI ČLANAK - STOMA

**10** .....DOGAĐANJA

**17** .....AKTIVNOSTI

**21** .....VREMENPOL

**22** .....ČESTITKA

**23** .....KALENDAR

## *Simpozij «Etika skrbi»*

**U**čedukacijskom centru Opće bolnice "Dr. T. Bardek" 17. 11. 2017. godine održan je Simpozij "Etika skrbi" za medicinske sestre/tehničare Koprivničko-križevačke županije.

Središnji fokus Etike skrbi je zadovoljavanje potreba korisnika za koje se preuzima odgovornost. Sve osobe trebaju brigu u pojedinim fazama života ili životnim situacijama (djeca, bolesne osobe, trajno ovisne osobe, stare osobe). Etiku skrbi neki teoretičari nazivaju i "Etikom ljubavi" ili "Relacijskom etikom" koja je suprotna tradicionalnim etičkim teorijama deontološke etike i utilitarističke etike. Tradicionalna etika temelji se prvenstveno na razumu, odnosno sposobnosti uma da kontrolira emocije dok etika skrbi prepoznaje vrijednost razuma, ali i važnost osjećaja ili emocija povezanih s vrlinama kao što su dobrovornost, osjetljivost i suošćećanje. Napredak u razvoju biomedicinskih znanosti i tehnologizacija medicine utjecali su i na razvoj etike u sestrinstvu od Deontološke etike, Etike skrbi, Etike utemeljene na pravdi, Altruističke etike do Teorije vrlina. Etika vrlina opisuje obitelj kao primarno okružje za razumijevanje etičkog ponašanja. Smatra obitelj ontološki, epistemološki i moralno važnom okolinom u kojoj se vrline kultiviraju i nasljeđuju. Etika brige je moralni stav obavljen složenim sposobnostima interpersonalnog razmišljanja. Etika skrbi gleda na osobu kao međuzavisnu, integralnu (emocija, razum i volja) usmjerenu na pažnju i odaziv na potrebe te istovremeno poticanje društvenih veza i suradnje. U medicini je u zadnjih nekoliko destiljeća došlo do velikog napretka u znanosti i tehnologiji, ali i u humano-etičkoj znanosti i stoga treba temeljne vrijednosti uravnotežiti kako bi djelovanje bilo učinkovito za korisnika.

Kroz izlaganja pozvanih predavača dotaknuli smo mnoge medicinsko pravno-etičke dileme. Skup je završio održavanjem okruglog stola gdje su se i sudionici imali priliku uključiti i iznijeti svoje stavove što je doprinijelo uspješnosti simpozija.

Predsjednica simpozija Ruža Evačić, mag. med. techn.





## PROGRAM

- 09:00-10:00 h Registracija sudionika
- 10:00-10:30 h Pozdravne riječi
- 10:30-10:45 h Medicinske sestre i tehničari  
Medicinskog centra «Dr. Tomislav Bardek»  
Koprivnica u Domovinskem ratu,  
Ljiljana Sambol, medicinska sestra
- 11:15-11:45 h Etika kao osnova, Miljenko Flajs, prof.
- 11:45-12:15 h Korelacija prepoznatljivosti profesije s etičkim  
i pravnim normama, Ljiljana Lujanac, mag. iur.
- 12:15-12:45 h Socijalni rad i etika, Vesna Vudrag, dipl. soc. radnica
- 12:45-13:15 h Etička analiza vrijednosti u profesionalnom sestrinstvu,  
Hrvoje Premuž, mag. med. techn.
- 14:00-14:15 h Sestrinska etika - koncept moralne prakse,  
Ruža Evačić, mag. med. techn.
- 14:15-15:45 h Okrugli stol
- Moderator:*  
Milan Čapalija, prof. psih.
- Sudionici:*
- Ratimir Ljubić, dipl. ing.  
Željka Vlahinja Koluder, dipl. soc. rad.  
mr. Biljana Marković, dipl. oec. univ. mag. admin. sanit.  
Vlč. Davor Šumandl  
doc. dr. sc. Elizabeta Horvatić, prim. dr. med.  
Ruža Evačić, mag. med. techn.  
Katarina Martinčić, medicinska sestra  
Željka Galešić, bacc. med. techn.
- 15:45-16:00 h Zaključci Simpozija





## O stomi s razumijevanjem

Autor:

Marija Hegeduš Matetić, bacc. med. tehn,  
Enterostomalni terapeut / ET /  
Viši Stručni suradnik za ostomiju



### Što je stoma?

**S**toma (grč. otvor ili usta) u medicinskom smislu je kirurškim ili endoskopskim postupkom izveden otvor između zdravog dijela šupljeg organa i površine kože.

Otvor između crijeva i kože trbuha - abdomena je **crijevna stoma**.

Prema mjestu na kojem su postavljene razlikujemo sljedeće stome:

- **Kolostoma** – otvor između debelog crijeva i trbušne stijenke
- **Ileostoma** – otvor između tankog crijeva i trbušne stijenke
- **Urostoma** – spoj između mokraćnog (urinarnog) trakta i trbušne stijenke

### Zašto se izvodi?

Kad iz nekog razloga nije moguć normalan protok i izlaz crijevnog sadržaja (stolica, plinovi, ili mokraće - **stoma na mokraćnim organima**), a najčešće zbog tumora, upalnih bolesti, povreda, prirođenih anomalija debelog crijeva, bolesti i anomalija mokraćnih organa.

U Hrvatskoj živi oko 5000 osoba sa kolostomom, ileostomom, urostomom.



Postoje **privremene i trajne stome**, no o mogućnostima i vrsti operacije treba razgovarati s liječnikom. Ako znamo da moramo dobiti stому, posve je normalno da smo zabrinuti. Ipak, **važno je zapamtiti da je to kirurški zahvat koji nam može spasiti život te da podrška medicinskog osoblja i obitelji neće izostati**.

**Zdrava stoma je ružičasto crvene boje, različitih veličina i oblika**, 0,5 - 1 cm iznad razine kože kod kolostome, ili 2 - 4 cm iznad razine kože kod ileostome. Nakon operacije je veća i s vremenom se smanjuje pa je potrebno prilagoditi veličinu ostomijskog pomagala.

Primjena stoma omogućila je liječenje mnogih bolesti, no moramo biti svjesni da ona mijenja izgled tijela, utječe na svakodnevni život i navike na koje se bolesnik mora prilagoditi. Bolesniku stoma ne smije smetati, treba biti postavljena izvan kožnih nabora, koštanih izbočenja, na prednjoj trbušnoj stijenci. Stoma nije

povezana sa živčanim sustavom i zato bolesnik **ne može svjesno kontrolirati izlaz crijevnog sadržaja**. Zbog toga se **stoma pomagalo**, popularno **"stoma vrećica"**, mora nositi kontinuirano. U početku je to frustrirajuće, no većina ljudi brzo se navikne i izvježba u postavljanju vrećice.

Od velike je važnosti zbrinuti stому na primjeren način - pravilan odabir stoma pomagala koja će koristiti (propisuju se na doznaku HZZO-a ).

## Nakon operacije

Većina bolesnika relativno se brzo privikne na stому i počne o njoj brinuti samostalno. O svemu tome bolesnika i njegovu obitelj educira se u bolnici, prije i poslije operacije u razdoblju rehabilitacije. Nastavak oporavka i njege stome nastavlja se u kući, uz pomoć medicinskih sestara patronažne djelatnosti i zdravstvene njege u kući bolesnika. Savjeti o ostomijskim pomagalima najčešće se traže od isporučitelja pomagala.

**Razumijevanje stome** prvi je korak u prihvatanju promijenjenoga tjelesnog izgleda, zato treba pitati o svemu što vas zanima.

## Vrste ostomijskih pomagala

**Dvodijelni sustav** - ima odvojenu vrećicu koja se pričvršćuje na pločicu. Pločica je izrađena od specijalne stomahesive tehnologije koja se može zalijepiti za kožu, a uz to štiti od sadržaja iz stome. Pločica se lijepi oko stome i može ostati na tijelu tri do pet dana, pri čemu bolesnik svakodnevno, ili po potrebi, mijenja vrećice i to kad se sadržajem napune do trećine.

**Jednodijelni sustav** - sastoji se od samoljepive vrećice, tako da se svakodnevno mijenja cijelo pomagalo.

**Dodatna pomagala** - za zaštitu kože uz osnovna pomagala obvezno se koriste **stomahesive pasta i puder, rupčići za skidanje ljepila, pasta za oštećenu kožu, remen i trbušni pojas** koji će prevenirati pojavu kile nakon operacije trbušne stijenke.

## Savjeti za njegu

**Priprema kože** - Prije primjene bilo kojeg stoma sustava, obvezno je oprati ruke sapunom i vodom. Zatim kožu oko stome koja će biti u dodiru s ljepilom treba oprati blagim, nemasnim sapunom te je dobro posušiti. Nakon toga se na kožu pomoću navlaženog prsta ili špatule u tankom sloju nanosi stomahesive pasta (koja se prethodno stavi u zdjelu tople vode kako bi omekšala). Ako je koža oštećena, prije nanošenja stomahesive paste koristi se stomahesive puder, s tim da treba odstraniti sav preostali puder koji se nije upio.

**Postavljanje pločice** - Na tako pripremljenu kožu postavlja se nova pločica, s **otvorom izrezanim na veličinu stome**, tako da između plastičnog prstena i izrezanog otvora ostane najmanje 8 do 12 mm pločice. Novitet su tzv. **modelirajuće pločice**, koje **ne treba rezati** nego se prstima modelira veličina otvora, čime se znatno smanjuje rizik oštećenja okolne kože. Na dobro pričvršćenu pločicu (nigdje ne smije propušтati) stavlja se stoma vrećica.



**Koliko često mijenjati stoma vrećicu?** Kod jednodijelnog sustava vrećica se mijenja kad se napuni do pola ili pri osjećaju nelagode. Valja izbjegići često i nepotrebno skidanje, jer se tako ošteće koža oko stome. Kod dvodijelnog sustava pločica ostaje oko stome tri do pet dana, a vrećica se mijenja po potrebi. Kupaonica je idealno mjesto za promjenu stoma vrećice. Ako se koristi vrećica na ispuštu s kvačicom, prazni se tako da se nakon skidanja kvačice stolica ispušti u WC školjku.

**Kupanje, tuširanje, plivanje?** Nema razloga za izbjegavanje vode. Jednostavno tijekom kupanja ili tuširanja treba nositi vrećicu kao i obično, a poslije je obrisati. Ako ste prethodno vrećicu i podlogu skinuli, stoma i tijelo se mogu normalno istuširati. Može se i plivati, samo se ispod kupaćeg kostima stavi mini vrećica ili stoma kapa (čep).



## Što još treba znati

**Komplikacije s kožom oko stome** jedan su od najčešćih razloga zbog kojeg osobe sa stomom trebaju zdravstvenu njegu. Ukoliko ste zabrinuti jer mislite da su nastupile komplikacije s kožom oko stome, обратите se vašem liječniku, odmah i bez ustezanja.

**Hoće li ljudi primijetiti?** Ne, jer su suvremene vrećice jako tanke, ne propuštaju neugodne mirise, ne šuškaju i nisu vidljive ispod odjeće – možete nositi što god želite!

**Seksualni život** - Imati stому ne znači da je intimnim odnosima došao kraj. Značajni i ispunjavajući intimni odnosi su i te kako mogući.

Kod trajne kolostome i operacije po Millesu katkad se, nažalost, ne može izbjegići određeni stupanj oštećenja. U najtežim slučajevima muškarci ne mogu postići erekciju, a žene mogu osjetiti nelagodu za vrijeme seksualnog čina zbog smanjene vlažnosti vagine i suženja vaginalnog otvora.

**Sport i hobi** - Nema razloga prestati se baviti omiljenim sportom i hobijima. Šetnje, vožnja biciklom, vrtlarenje dio su svakodnevnog života tisuća bolesnika sa stomom. Danas postoji vrlo fleksibilan dvodijelni sustav ostomijskih pomagala tako da su fizičke aktivnosti uobičajene. Samo treba izbjegavati ozljede.

Dobro tjelesno stanje doprinosi razini zdravlja, čini nas sposobnijima za socijalne kontakte, a fizička aktivnost odličan je ventil za pritiske i napetosti. Nikada nije kasno redovnu tjelesnu aktivnost usvojiti kao način života.

**Putovanja** - Bez obzira na odredište, vaša stoma ne smije ometati vaše putne planove. Samo sa sobom uvijek imajte dovoljne količine stoma vrećica.

**Prehrana** - Bitno je ne preskakati obroke i izbjegavati neumjerenost u teškoj i masnoj hrani. Ako neka hrana stvara teškoće, ne treba je jesti neko vrijeme. Ako su stolice proljevaste, treba izbjegavati mljeko, bijelu kavu, šljive, med i špinat kako bi se izbjeglo često odlijepljivanje stoma pomagala i iritacija kože oko stome. Postoji li opstipacija (nema stolice na stomu), potrebno je promijeniti način prehrane, ali u konzultaciji s liječnikom. Treba uzimati puno tekućine (1,5 - 2 l dnevno) i izbjegavati gazirana pića jer mogu dovesti do napuhavanja. Luk, gljive i riba mogu izazvati neugodne mirise. Za neutralizaciju neugodnih mirisa stolice postoje sprejevi.

### Osnovne smjernice kod prehrane:

- Jedite redovito.
- Pijte dosta tekućine.
- Dobro žvaćite hranu.
- Uživajte u hrani i nemojte biti zabrinuti zbog toga.
- Savjetujte se sa svojom stoma sestrom ili nutricionistom oko vitaminskih dodataka.
- Novu vrstu hrane uzimajte pojedinačno i u malim količinama, tako da ako nastanu tegobe, možete pretpostaviti što ih je moglo izazvati.

Uz brigu o prehrani i fizičkoj aktivnosti, svakako treba voditi računa o **duhovnoj i mentalnoj ravnoteži**.

### Postoji li udruženje ljudi sa stomom?

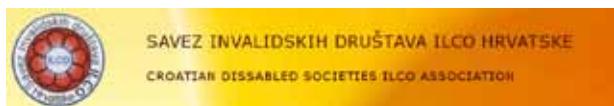
Da, prvo Hrvatsko udruženje osoba sa stomom pod nazivom **CRO ILCO** osnovano je u Zagrebu 1983. godine u okviru Lige za borbu protiv raka. Nakon osnivanja zagrebačke Udruge i u drugim gradovima Hrvatske javljaju se inicijative pa se osnivaju i registriraju Stoma klubovi - **INVALIDSKA DRUŠTVA - ILCO** u Splitu, Varaždinu,

Osjjeku, Novoj Gradiški, Sisku, Karlovcu, Puli, Koprivnici, Čakovcu, Požegi, Slavonskom Brodu... Sve Stoma Udruge koordinira **SAVEZ INVALIDSKIH DRUŠTAVA ILCO HRVATSKE**. Cilj tih udruženja je promicanje i unapređenje kvalitete života osoba sa stomom. Pored stalnog i redovitog mjesecnog druženja na sastancima, gdje razmjenjuju vlastita iskustva života sa stomom, iznose svoje probleme i poteškoće, planiraju i dogovaraju zajednička događanja. Organiziraju i stručna predavanja od strane zdravstvenih djelatnika, nutricionista i drugih stručnjaka. Pored toga, članovi kluba organiziraju posjete novoperiranim pacijentima, kako bi im već na početku njihovog života sa stomom dali ohrabrenje i nadu da život teče dalje. Takve posjete imaju značajan psihološki utjecaj na kvalitetu života osoba sa stomom i njihove obitelji.

Unazad nekoliko godina Udruga jednom godišnje izdaje Glasilo "**RUKA NADE**".

U mjesecu listopadu obilježava se **MEĐUNARODNI DAN OSOBA SA STOMOM** čiji je domaćin druženja jedna od Stoma Udruga.

Njihov moto: "*Jučer već je prošlo.  
Sutra - tek će doći, ŽIVI danas!*"



Ukoliko se služite računalom - na internet stranicama lako ćete pronaći puno vrijednih članaka o djelovanju Stoma Udruga!

Najvažnija stvar koju osoba sa stomom (u psihološkom smislu) treba naučiti jest da i dalje treba živjeti puninu života kao i ranije - biti aktivan i ravnopravan član obitelji, i dalje sudjelovati u hobijima, u prijateljstvima, i dalje biti sportski aktivnan....

Način na koji vidite ili dožiljavate sebe, utječe i na način na koji će vas doživljavati i okolina. Ukoliko po operaciji, prihvatilete novo stanje stvari i svoj novi izgled, vrlo je vjerovatno da će to biti lakše prihvatljivo i za vašeg partnera, obitelj, prijatelje.

Jedna od iznenađujućih pouka koju su nam ponudili naši učitelji je da život ne završava s dijagnozom ozbiljne bolesti poput raka – tada on uistinu počinje!

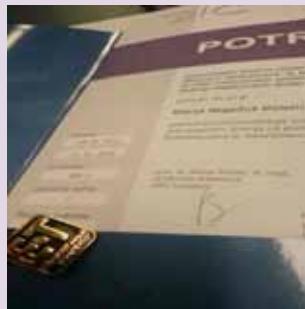
Živite novi, bolji život!

Drugim riječima, stoma treba postati dio tijela kao što su to ruka, nos, noge...

## ENTEROSTOMALNI TERAPEUT

### Koje su kompetencije u programu specijalizacije za ET:

- Zdravstvena njega pacijenata sa svim stomama
- Zdravstvena njega pacijenata sa kroničnom ranom
- Zdravstvena njega pacijenata sa fistulom
- Zdravstvena njega pacijenata sa inkontinencijom
- Zdravstveno- odgojni rad
- Istraživački rad
- Vođenje dokumentacije
- Informiranje i edukacija članova u zdravstvenom timu



Certifikat i značka  
Enterostomalnog terapeuta



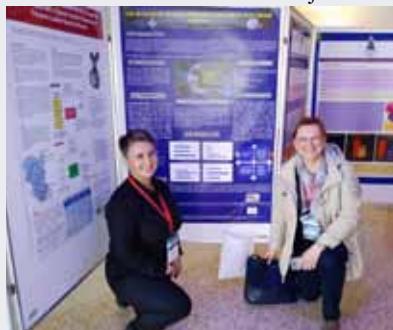
### Mesta rada ET su:

- **Bolnice** - Odjeli kirurgije, urologije, ginekologije, Dječji odjeli, ORL, Interna, Onkološki odjeli, Dermatološki odjeli, Polikliničke djelatnosti
- **Domovi zdravlja** - Ambulante, Savjetovališta, Patronažna djelatnost
- **Zdravstvena njega u kući bolesnika**
- **Domovi za stare i nemoćne**
- **Društva zdravstvenih djelatnika**
- **Udruge pacijenata**

## Prestižna nagrada “The Agnes Marshall” za najbolji poster na svjetskom kongresu

U Opatiji od 17. 09. - 21. 09. 2017. održan je 12. četverogodišnji kongres WFNN (Svjetsko udruženje medicinskih sestara i tehničara u neuroznanosti). Znanstveni odbor 12. četverogodišnjeg kongresa WFNN-a, kojeg čine eminentni stručnjaci iz područja biomedicine i zdravstva, polja kliničke medicine, grane sestrinstvo iz Australije, USA, UK, Nizozemske i Finske odabralo je tri najbolja rada kongresa. Proglašeni su najbolji radovi u kategoriji oralna prezentacija, poster prezentacija i nagrada za doprinos istraživanju epilepsije. U kategoriji poster prezentacije nagradu “Agnes Marshall” za najbolji poster na 12. četverogodišnjem Kongresu Svjetskog udruženja medicinskih sestara i tehničara u neuroznanosti (WFNN) “Klinička izvršnost u neuroznanosti”, u konkurenciji 200-tinjak poster prezentacija, dobile su Gordana Šantek-Zlatar i Gabrijela Šimunić s posterom na temu “The mission of modern nursing in patient with brain tumors”. “Agnes Marshall”, nagrada za najbolji poster, dodjeljuje se u čast Agnes Marshall, osnivača Svjetskog udruženja medicinskih sestara i tehničara u neuroznanosti (WFNN). Nagrada osim priznanja stručnosti, profesionalnosti i kvalitete predstavlja i ček u iznosu od 500 USD.

Izrazito smo ponosne što je prepoznat i nagrađen naš trud i rad, rad koji je najbolji od svih poster prezentacija izloženih na Kongresu, rad koji su napravile medicinske



sestre ove bolnice, male bolnice u usporedbi s klinikama u Hrvatskoj, ali i u svijetu. Znanje je uvijek “in” i vrijedilo je svih naših napora i odricanja. Važno je napomenuti kako je

službeni jezik kongresa bio engleski jezik, a to nam je bio još jedan dodatni osobni izazov i snaga suvremenog profesionalnog komuniciranja.

Medicinske sestre su aktivno i pasivno sudjelovale te predstavile našu Ustanovu i RH sa tri rada:

1. Gabrijela Šimunić, dipl. med. techn., Tijana Mlošević, bacc. med. techn.: poster prezentacija: “Importance of multi & interdisciplinary approaches to the quality of life of people affected of MS”
2. Gordana Šantek Zlatar, dipl. med. techn.; Gabrijela Šimunić, dipl. med. techn.: poster prezentacija: “The mission of modern nursing in patient with brain tumors”
3. Vesna Sertić, dipl. med. techn; Sandra Lovrić, mag. med. tehn.; Gabrijela Šimunić, dipl. med. techn.: oralna prezentacija: “Are We considering about the discharge day of the week at neurological patient?”

*Gabrijela Šimunić, dipl. med. techn  
Gordana Šantek- Zlatar, dipl. med. techn*



# THE MISSION OF MODERN NURSING IN PATIENTS WITH BRAIN TUMORS



<sup>1</sup>Gordana Šantek - Zlatar, dipl.ms, <sup>2</sup>Gabrijela Šimunić, dipl.ms

## Summary

The mission of modern nursing rests on the implementation of quality health care based on knowledge and skills, courtesy, efficiency, trust and respect. Through a process of continuous improvement of the existing nursing practice the needs for resources are determined, and research in nursing and responsibility of nurses / technicians are encouraged. By investing in the development, education and better collaboration with patients and their families, we strive to promote public health, patients' recovery from illness and illness complications and continuous nursing care in meeting the health and basic human needs of patients. The fundamental values that are promoted through scientific research are excellence in nursing practice through a holistic approach and respect for patients' rights, accountability and efficiency in the disposal of human and material resources of the hospital, competence, training and evidence-based practice. Further value refers to building trust through respect, honesty and transparency, as well as building professional relationships for the purpose of motivation, team achievements and positive working environment.

**KEY WORDS:** modern nursing, evidence-based practice, multimodal nursing, brain cancer

## Brain Tumor

A brain tumor is an intracranial solid neoplasm, a tumor (defined as an abnormal growth of cells) within the brain or the central spinal canal. A tumor can be benign (noncancerous) or malignant (cancerous). In general, primary CNS tumors do not spread outside of the CNS. Malignant brain tumors are further classified using a grade: low, intermediate, or high. There most common type of primary brain tumors among adults are astrocytoma, meningioma, and oligodendroglioma.



## Assessment for Brain Tumor (Intracranial Tumor)

**Focal neurological disorders.** In the frontal lobe, occurred personality disorders, affective disorders, the motor system dysfunction, seizures, aphasia. Precentral gyrus can be found on Jacksonian seizures. In the occipital lobe, visual disturbances, and headache. Temporal lobe can occur auditory hallucinations, visual or gustatory and psychomotor seizures, aphasia. In the parietal lobe can be found the inability to distinguish left – right, sensory deficit (contralateral). **Increased ICT**, lethargy, decreased HR, decreased level of consciousness, papilledema, projectile vomiting, seizures, changes in breathing patterns, changes in vital signs. **Mental**: Personality changes, depression, decreased memory and make decisions. **Pituitary dysfunction**: Cushing's syndrome, acromegaly, gigantism, hypopituitarism. **Pain**: Persistent headache. **Seizure**: attacks. **Fluid status**: Nausea and vomiting, decreased urine output, dry mucous membranes, decreased skin turgor, decreased serum sodium, BUN, Hb, Hot, hypertension, tachycardia, weight decreased. **Psychosocial**: Anger, fear, mourning and hostility.

## Brain tumor treatment

Treatment for a brain tumor depends on the type, size and location of the tumor, as well as your overall health and your preferences.

- Surgery
- Radiation therapy
- Radiosurgery (Gamma Knife targeting)
- Chemotherapy
- Targeted drug therapy
- Rehabilitation after treatment

## Interventions

## Nursing Diagnosis for Brain Tumor

Disturbed Body Image related to hair loss, and changes in the structure and function of the body. / Impaired Skin Integrity related to the effects of chemotherapy and radiation therapy. / Acute Pain related to severe headaches and side effects of treatment. / Risk for Fluid Volume Deficit related to the side effects of chemotherapy and radiation therapy. / Deficient Knowledge related to the disease process and treatment. / Anxiety related to diagnosis, poor prognosis, chemotherapy and possible side effects. / Risk for injury related to seizures. / Imbalanced Nutrition less than body requirements related to nausea, vomiting, and anorexia. / Activity intolerance related to weakness. / Risk for Infection related to immunosuppression.

## Research



## Conclusion

One of the most important multi-modal nursing interventions certainly includes cognitive-behavioral therapy for patients and families during which a nurse informs, advises and informs patients and families about the pathophysiological changes that are caused by diseases, to act within a team in a secondary and preventive manner and to prevent possible complications of the disease, and encourage autonomy and the preservation of social intelligence for the purpose of helping patients to preserve a satisfactory physical and psychosocial quality of life during an illness. Given the chronic nature of illnesses, a lot of energy and knowledge is to be invested in changing habits and behavior styles, primarily changes in diet, cessation of unhealthy behavior, the introduction of physical activity that is individually tailored, the implementation of self-control, the regularity of medical checks and visits to counseling facilities. Regarding this, multimodal nursing interventions are the foundations on which the quality of patient care rests with the aim of secondary illness prevention.

## Thanks

This poster is devoted to my friend V.S. who bravely fought with brain tumor and to which I am immensely proud. Thank you for each moment spent together. Thank you for everything I learned from it. He taught me that life should want and love nearby and God is our most important mission in this earthly life. I wish to all patients with brain tumors and their families not to lose hope and I want them to have courage and strength to fight this serious illness.

## Reference

- Acidi S. (Educational practice expressing the care in Public Health). Rev Bras Enferm [Internet]. 2008 [cited 2011 Nov 05];61(1):117-21. Available from: <http://www.scielo.br/pdf/reben/v61n1/19.pdf> Portuguese.
- Cervera PP; Parreira BDM, Goulet EBF. Health education: perception of primary health care nurses in Uberaba, Minas Gerais State. Clinics Coletivo [Internet]. 2011 [cited 2011 Nov 05];61(1):1547-54. Available from: <http://www.scielo.br/pdf/csc/v61n1/1950v1.pdf> Portuguese.
- Lima L, Oliveira J, Souza R, et al. Nursing intervention in patients with glioma. Rev Bras Enferm [Internet]. 2009 [cited 2011 Nov 05];62(1):10-5. Available from: <http://www.scielo.br/pdf/reben/v62n1/10.pdf> Portuguese.
- Stupp R, Rola F, Group EGW. Malignant glioma: ESMO clinical recommendations for diagnosis, treatment and follow-up. Ann Oncol [Internet]. 2009 [cited 2015 Feb 11];20(4):126-8. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19454432>
- <http://www.nandrnursing.com>

# **Twinning projekt: "Edukacija mentora za medicinske sestre i primalje u zdravstvenom sustavu u Hrvatskoj i provedba obrazovnog curriculuma usklađenog s Direktivom 2005/36/EZ"**

Partneri u projektu: Northern Ireland Co-operation Overseas Ltd, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske i Ministarstvo zdravstva Hrvatska

**O**pći cilj projekta je poboljšanje zdravstvenog sustava i zdravstvenih usluga u Republici Hrvatskoj. Svrlja projekta je poboljšanje kvalitete obrazovanja medicinskih sestara i primalja trenirajući njihove mentore i poboljšanje sustava mentorstva.

Na svečanosti otvaranja prisustvovali su, uz predstavnike Ministarstva zdravstva, veleposlanik Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u Republici Hrvatskoj Andrew Dalglish te voditeljica projekta zemlje članice Twinning partner iz Odjela za zdravstvo i javnu sigurnost Sjeverne Irske Bernadette McNally. Projekt su u Kući Europe predstavile Brenda Creaney, ravnateljica Odjela za sestrinstvo i skrb o pacijentima iz Belfast Trust Northern Ireland i Elizabeth Bannon, dugoročna savjetnica za Twinning iz Northern Ireland Cooperation Overseas.



Sudionike svečanosti su pozdravili državni tajnik za zdravstvo Željko Plazonić i pomoćnica ministra zdravstva, voditeljica projekta iz države korisnice Ružica Palić Kramarić. Oboje su istaknuli kako je Ministarstvo zdravstva

prepoznao važnost educiranja mentora za medicinske sestre i primalje što je osnova za poboljšanje njihovih vještina, a čime će se povećati kvaliteta pružanja zdravstvenih usluga za hrvatske pacijente.



Glavne projektne aktivnosti podrazumijevaju pripremu nastavnog plana i programa za mentore medicinskih sestara i primalja i poboljšanje sustava mentorstva za medicinske sestre i primalje na nacionalnoj razini, kroz detaljne i posebno razrađene edukacije i studijske posjete. Treninzi su se provodili putem različitih metoda s ciljem maksimiziranja prijenosa znanja i osiguranja održivosti stečenog znanja. Kao rezultat toga, ovaj projekt ima za cilj uspostaviti visoko kvalitetan sustav mentorstva za medicinske sestre i primalje koji će u konačnici dovesti do poboljšanja zdravstvenih usluga u Republici Hrvatskoj. Edukaciju su provodili stručnjaci iz Sjeverne Irske, Brenda Devine,

Catherine Rice, Catriona Campbell, Nuala Devlin, Elizabeth Bannon, Bernadette Gribbon, Pauline Wilson, Catriona Campbell.

Edukaciju po Nacionalnom programu za mentore medicinskih sestara i primalja u Hrvatskoj je uspješno završila Ruža Evačić, mag. med. tech. te stekla odgovarajuće kompetencije za mentora stručnjaka.

Ruža Evačić, mag. med. tech

## **Izvješće s 16. Stručnog skupa operacijskih sestara Hrvatske - Varaždin 26.- 28. listopad 2017.**

**U**varaždinu je od četvrtka 26. listopada do subote 28. listopada 2017. održan **16. Stručni skup operacijskih sestara Hrvatske**. Organizatori skupa bili su Hrvatski nacionalni savez sestrinstva, Hrvatsko društvo operacijskih sestara i Opća bolnica Varaždin, a pokrovitelj Varaždinska županija. Na skupu je bilo nazočno 150 medicinskih sestara i tehničara iz cijele Hrvatske.

Tema skupa bila je "**Nove tehnologije u operacijskoj sali**".

Ciljevi skupa bili su:

- Prezentacija postojećih saznanja
- Usvojiti novosti u struci
- Promocija struke

Operacijske sestre Opće bolnice "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica, Snježana Veličan, dipl. med. techn. Ljiljana Šimatović, med. sr. Dijana Imbriovčan, bacc. med. techn i Željka Vondraček, mag. med. techn. aktivno su sudjelovale s jednim radom na temu:

**Uvođenje minimalno invazivnih operacijskih tehnika u traumatološkoj sali Opće bolnice "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica** (Željka Vondraček, mag. med. techn.).

AO metoda, kao opće prihvaćena metoda liječenja koštanih prijeloma prvi se puta spominje 1958. godine u Švicarskoj.

Razvoj u tehnologiji pridonio je izradi implantanata, boljem poznavanju biomehanike, funkcije i oblika normalnog i patološki promijenjenog sustava za kretanje po zakonu statike i dinamike. Napredak kirurških tehnika, asepsa i antisepsa, upotreba antibiotika te razvoj anesteziologije doveli su do velikog napretka i smanjenja operativne traume tkiva na području traumatologije. Cilj rada bio je prikazati standardizirane operativne postupke kod uvođenja novih minimalno invazivnih tehnika u traumatološkoj operacijskoj sali Opće bolnice "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica retrospektivnom analizom posljednjih 15 godina.

Nove tehnologije i nove kirurške metode zahtijevaju spremnost za usvajanje novih znanja i vještina. Stručan, legalan i etičan rad temeljen je na znanju o intraoperacijskoj skribi, anatomiji i fiziologiji. Ovakav oblik kontinuirane edukacije važan je zbog unaprijeđenja svakodnevnog rada operacijske sestre koja mora biti spremna pratiti rad kirurga i uvođenje novih tehnologija.

Željka Vondraček, mag. med. techn.



# Svjetski dan moždanog udara



Javno zdravstvena akcija "Vrijeme je mozak" održala se 28. 10.

2017. na Gradskom trgu u Koprivnici. Liječnici i medicinske sestre Odjela neurologije radno su i ove godine obilježili Svjetski dan prevencije moždanih udara, a koji se u svijetu održava 29. listopada. Povodom Svjetskog dana moždanih udara, dr. Pejnović Suzana, spec. neurolog, voditeljica Odjela za neurologiju, te Gabrijela Šimunić, dipl. med. techn., glavna sestra odjela, gostovale su u emisiji "Govorimo o zdravlju" na koprivničkom radiju. Dr. Pejnović je govorila o pobolu i smrtnosti od cerebrovaskularnih bolesti, moždanom udaru, rizičnim faktorima, važnosti što ranijeg dolaska u bolnicu s pojmom prvih simptoma moždanog udara u dijelu liječenja te naglasila važnost prevencije. Gabrijela Šimunić nadovezala se o faktorima rizika, stavila naglasak na zdravu prehranu i povećanje tjelesne aktivnosti te podizanja svijesti o ranom prepoznavanju moždanog udara.

Na Gradskom trgu u subotu 28. 10. 2017. od 10:00-12:00 sati liječnici i medicinske sestre Odjela za neurologiju održali su javno zdravstvenu akciju sa ciljem podizanja svijesti građana o prevenciji moždanog udara te ranom prepoznavanju znakova moždanog udara.

Građani su imali priliku saznati koliki im je krvni tlak, koji su faktori rizika za moždani udar te koliki im je body mass index (BMI). Djelatnici su dijelili građanima promotivne letke na kojima su informacije o moždanom udaru i dnevni samokontrole. Također su se dijelile i brusnice, simbolično pakirane po 20 gr., a u svrhu promocije zdrave prehrane. Građani su također mogli dobiti savjete od liječnika neurologa o preventivnim mjerama za sprečavanje nastanka moždanih udara, metodama liječenja te važnosti redovne kontrole. Medicinske sestre informirale su građane o zdravoj prehrani, važnosti redovitog uzimanja terapije, važnosti što ranije rehabilitacije.

Unatoč hladnjem vremenu, odaziv građana je bio zadovoljavajući, dok su rezultati akcije pokazali kako je većina populacije na gornjoj granici prekomjerne tjelesne težine te slabijeg intenziteta održavanja tjelesne aktivnosti, dok su vrijednosti krvnog tlaka bile u granicama normale, ali uz napomenu da 2/3 građana koristi antihipertenzivnu terapiju.

Djelatnici Odjela za neurologiju zahvaljuju se građanima na odazivu te svima koji su podržali akciju.

## AUDIT AGENCIJE ZA KVALITETU I AKREDITACIJU U ZDRAVSTVU I SOCIJALNOJ SKRBI

U 10. mjesecu 2017. godine u našoj Ustanovi proveden je Audit Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi. Predmet audita bila je procjena sukladnosti s kliničkim smjernicama za akutni infarkt miokarda, moždani udar i profilaktičku primjenu antibiotika kod kolorektalnih kirurških zahvata. Pregledano je 150 povijesti bolesti pacijenata otpuštenih u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2016. slučajnim odabirom datuma, odnosno uzorci od 50 povijesti bolesti po predmetu audita i definiranim MKB 10 dijagnozama (za AIM i MU) te DTS šiframa za APK.

Audit je proveden u okviru Programa poboljšanja kvalitete i djelotvornosti pružanja zdravstvenih usluga (Zajam Svjetske banke) čiji je nositelj Ministarstvo zdravstva, a Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi je zadužena za provođenje. 14. prosinca 2017. godine u Ministarstvu zdravstva održana je Tribina povodom obilježavanja završetka provedbe audita za 28 bolničkih zdravstvenih ustanova.

Predstavnici bolnica prezentirali su svoja iskustva vezana uz održavanje audit-a. Najavljen je da će se do kraja lipnja 2018. izabrati najbolje bolnice prema rezultatima audita. Nadamo se dobrim ocjenama.

Anita Galinec, bacc. med. techn.

# BUDUĆNOST MODERNOG SESTRINSTVA NA ODJELU PULMOLOGIJE

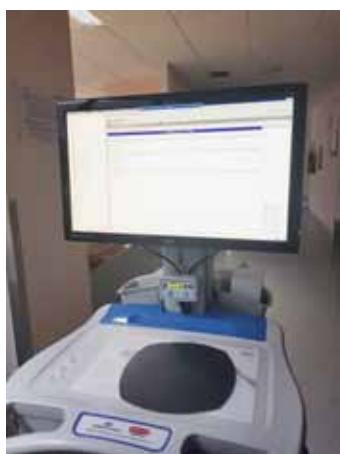
## PROJEKT E-VIZITA

U razdoblju od 07. 11. – 13. 12. 2017. godine imali smo čast testirati uređaj CapsaSolutions za e-vizitu koji nam je ustupila kompanija MTF na korištenje. Uz podršku i pomoć informatičke službe uređaj za e-vizitu postao je sastavni dio radnog procesa.

Svakodnevno obavljanje vizite sa mogućnošću pristupa BIS sustavu, dokumentaciji za svakog pacijenta i to odmah kraj pacijenta omogućilo nam je poseban, drugačiji doživljaj dokumentiranja i postavljanja zahtjeva prema drugim službama. Takav način rada skraćuje potrebno vrijeme za planiranje medicinsko-tehničkih i dijagnostičkih postupaka, kao i ordiniranje i upisivanje terapije u sustav odmah kraj pacijenta. Posebno nam je bilo dragو i da su pacijenti pozitivno reagirali na ovaj način vođenja vizite jer su shvatili kako sada liječnik ima odmah uvid u rezultate nalaza te mogu odmah dobiti i informacije o tijeku liječenja.

Dostupnost Sestrinske liste, koja je i dio medicinske dokumentacije sada tokom e-vizite, doprinosi lakšem i profesionalnijem odlučivanju jer je vidljiva potrebna količina zdravstvene njege kao i uvid u sestrinski dekurzus. Sretna sam što radim u vrijeme kada sestrinstvo doživljava nešto što se do sada nazivalo budućnost modernog sestrinstva.

Glavna sestra odjela:  
Dijana Kihas, bacc. med. tech.



Već tradicionalno, djeca korisnici Centra za pružanje usluga u zajednici Svitanje - Koprivnica kroz svoje radionice su izradili božićno drvce za poklon Općoj bolnici "Dr. T. Bardek".

Bor su zajedno okitili članovi Uprave i zaposlenici.





## Humanost zdravstvenih djelatnika u akciji “Uljepšajmo Božić potrebitima”

Hrvatsko katoličko društvo medicinskih sestara /tehničara ograna Koprivnica, u suradnji s Općom bolnicom Koprivnica te Domom zdravlja Koprivničko-križevačke županije provedeli su vrlo uspješnu akciju pod nazivom “Uljepšajmo Božić potrebitima”. Akciji se odazvao velik broj djelatnika Bolnice i Doma zdravlja te se prikupila znatna količina prehrabnenih proizvoda i higijenskih potrepština za 33 obitelji u potrebi. Patronažne sestre su pružile nesebičnu podršku i podijelile pakete svojim korisnicima zdravstvenih usluga na terenu kojima je pomoći doista potrebna. Hvala svim sudionicima na podršci, pomoći i nesebičnom odazivu ovoj plemenitoj akciji.

## NutritionDay 2017

**P**rojekt NutritionDay ([www.nutritionday.org](http://www.nutritionday.org)) provodi se u cijelom svijetu svake godine na prvi četvrtak u mjesecu studenom. Na taj jedan dan zdravstvene (i druge) ustanove prikupljaju podatke o prehrani svojih bolesnika i šalju u NutritionDay bazu u Beč na daljnju obradu.

Pothranjenost bolesnika u bolnicama čimbenik je rizika za nepovoljan ishod liječenja, odnosno duži boravak u bolnici (kasniji oporavak). Osim toga, dnevni prehrabeni unos vrlo velikog dijela bolesnika u bolnicama je nedovoljan (ne zadovoljava njihove dnevne nutritivne potrebe) i u tih je bolesnika povećana učestalost komplikacija kao što su dugotrajno mirovanje, bolničke infekcije i loše respiratorne funkcije.

Cilj ovog projekta je utvrditi rizik nepovoljnog ishoda, ali i razinu i profil prehrabnenih intervencija. Upitnicima se ispituju i procijenjuju nutritivni status, prehrambene navike, kako se upravlja prehranom – zadovoljstvo pacijenta prehranom, način serviranja, veličina porcije, količina konzumiranog obroka (gotovo sve, približno 1/2, približno 1/4, ništa). Prikupljeni podaci pomažu bolnici da unaprijedi brigu oko prehrane za svoje bolesnike.

Anketa se sastoji od tri upitnika. **Prvi** upitnik sadrži pitanja vezana uz dijagnozu prilikom prijema u bolnicu, koja stanja/komorbidite bolesnik ima, je li bolesnik bio pothranjen ili ima rizik od nastanka pothranjenosti. U **drugom** upitniku su pitanja vezana uz uobičajene prehrambene navike, da li bolesnik može hodati, kako ocjenjuje svoje zdravlje, da li je primjetio promjenu tjelesne težine u zadnja tri mjeseca, ali i pitanja vezana uz vaganje prilikom prijema u bolnicu i da li je dobio informacije o svom nutritivnom statusu. **Treći** upitnik sadrži pitanja vezana uz unos hrane i pića tijekom “NutritionDay” projekta, koliko je pojeo od današnjeg ručka ili večere, ako nije sve pojeo - zašto nije, da li je jeo nešto osim bolničkog obroka, što je bolesnik jeo tjedan dana prije hospitalizacije, kakav ima apetit i kako se osjeća danas.

Tako smo i mi, po treći puta, 9. studenog 2017. godine provedeli jednodnevno istraživanje o prehrani bolesnika u našoj Bolnici u sklopu međunarodnog projekta “Nutritionday worldwide” na Odjelu za pedijatriju, Odjelu za neurologiju i Odjelu za nefrologiju, hemodializu i endokrinologiju. Razgovor s bolesnicima i pomoći oko ispunjavanja anketnih listića odradili su učenici Srednje medicinske škole (Patricija Dečković, Marijeta Bogomolec, Paula Puhač, Dunja Gregurec, Nikola Kranjec, Ana Grbešić). Prilikom obilaska odjela i razgovora s osobljem, razgovarala sam s glavnom sestrom Odjela za neurologiju oko poteškoća koje imaju bolesnici i medicinske sestre prilikom hranjenja bolesnika kašastom prehranom poput gušenja, aspiracija i mršavljenja te sam odlučila otvoriti u programu Dijetetičar posebnu kašastu dijetu za bolesnike koji otežano gutaju (disfagija) pod Šifrom N29.B. Povratne informacije su odlične, dodatno usitnjenu hranu bolesnici lakše прогутају i na taj način unesu u organizam više nutritivnih tvari.

Nadam se da ćemo sljedeće godine projekt NutritionDay provesti na više odjela naše Bolnice u cilju poboljšanja bolestičke prehrane, a ovim putem se zahvaljujem Upravi što nam je omogućila da i ove godine provedemo istraživanje i naravno učenicima Srednje medicinske škole koji su cijeli dan proveli s bolesnicima marljivo ispunjavajući ankete.

Rukovoditelj Odsjeka za dijetetiku i prehranu  
dipl. ing. prehrambene tehnologije Iva Butković, nutricionist

# Echo u gostima



"Protokoli u transefagusnoj ehokardiografiji",

Koprivnica, 11. studenoga 2017.



**R**adna skupina Ehokardiografija i slikovne metode u kardiologiji Hrvatskog kardiološkog društva i ove godine održala je radionicu u našoj ustanovi.

Voditeljica Radne skupine, prof. dr. sc. Jadranka Šeparović-Hanževački, dr. med. u radionice uključuje i medicinske sestre kao članove tima što govori o važnosti uloge medicinske sestre u zajedničkom postizanju postavljenih standarda. Tijekom radionice polaznici su bili upoznati s najčešćim indikacijama za izvođenje transefagusne ehokardiografije, temeljene na primjerima iz prakse, a individualnim radom na modelu polaznici su mogli savladati osnove pregleda. Također je bila prezentirana priprema bolesnika i opreme za izvođenje transefagusne ehokardiografije. Organizatore i sve polaznike radionice pozdravio je, uz želje za uspješan profesionalan rad kao i ugodan boravak u našoj ustanovi, ravnatelj bolnice dr. Mato Devčić.



## Interaktivni bazični tečaj fakoemulzifikacije



Početkom rujna, 07. 09. 2017. godine u našoj ustanovi u prostorijama Edukacijskog centra održan je oftalmološki tečaj pod nazivom "Interaktivni bazični tečaj fakoemulzifikacije" s međunarodnim sudjelovanjem u organizaciji Odjela za oftalmologiju, Hrvatskog oftalmološkog društva, Hrvatske liječničke komore i Hrvatskog liječničkog zabora. Voditelj tečaja bila je dr. sc. Jasna Pavičić-Astaloš, dr. med. spec. oftalmolog subspec. glaukomatolog. Pozvani gost Jasmina Potočnjak, magistra fizioterapije, na samom početku tečaja održala je kratku radionicu o pravilnoj posturi mikrokirurga. Održano je desetak predavanja renomiranih stručnjaka iz područja oftalmologije na kojima su objašnjeni svi koraci operacije mrene fakoemulzifikcijom. Između predavanja održane su i radionice na kojima su sudionici tečaja uz pomoć edukatora u umjetno stvoreni uvjetima vježbali sam postupak operacije mrene.

S obzirom na zadovoljstvo sudionika i edukatora s ostvarenim programom tečaja i samom organizacijom te daljnji veliki interes oftalmologa širom naše zemlje i regije, planira se organizacija tečaja i ove godine.

Draženka Jagar, bacc. med. techn.



# MEĐUNARODNI DAN RADILOGIJE



**M**eđunarodni Dan radiologije obilježava se 8.11., na dan kada je Wilhelm Conrad Rontgen, i ne tako davne, 1895. otkrio rentgenske zrake što je ubrzo našo široku primjenu u medicini, najprije u dijagnostici, a zatim i terapijski. Za taj izum je dobio Nobelovu nagradu 1901. godine i odrekao se patenta kako bi omogućio što širu primjenu u medicini.

Od tada do danas, radiologija je jedna od najbrže razvijajućih grana medicine i danas je nezmisлив rad bilo koje druge djelatnosti bez tog važnog dijagnostičkog segmenta.

Sama incijativa obilježavanja Dana radiologije je pokrenuta od vodećih radioloških udruženja svijeta: Evropskog društva radiologa, Američkog koledža radiologa i Udruženja radiologa Sjeverne Amerike.

Aktivno se obilježava od 2012. sa svrhom da se poveća svijest o važnosti radiologije, kako među pacijentima, tako i među zdravstvenim djelatnicima.

U Hrvatskoj aktivno djeluje Hrvatsko društvo radiologa i Hrvatsko društvo inženjera medicinske radiologije.

U našoj bolnici ovaj dan je obilježen po prvi put. Okupili smo se u Edukacijskom centru naše bolnice gdje nas je podržala uprava i djelatnici naše bolnice kao i djelatnici radiologije Doma zdravlja naše županije, iz Križevaca i Đurđevca.

Tom prigodom sve okupljene je pozdravila voditeljica inženjera, Mira Nemčić, ing. med. radiologije. Obratio nam se i ravnatelj bolnice, Mato Devčić, dr. med., specijalist anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja, čestitao nam je naš dan, istaknuo kako je zadovoljan i ponosan

na rad našeg Odjela, pozdravio entuzijazam kojim radimo, potencijal koji vidi u ljudima i spremnost daljnog ulaganja u opremanje Odjela, a posebno nas je obradovala vijest o skorom dolasku magnetske rezonance u našu bolnicu.

Govor je održao i voditelj našeg Odjela, dr. Goran Mihailović, spec. radiologije. Iz njegovog govora je važno istaknuti činjenicu kako je Odjel radiologije naše bolnice u zadnjih nekoliko godina opremom u korak s najsvremennejšim opremljenjem odjelima radiologije. Održao je i predavanje o novoj metodi koju uskoro uvodimo i u tome ćemo biti prva Opća bolnica u Hrvatskoj. Radi se kontrastnom ultrazvuku koji nalazi široku primjenu, najvažnije u pedijatriji, čime izbjegavamo zračenje naših najmlađih pacijenta.

Svake godine je Dan radiologije tematski obilježen. Ove godine je tema "Hitna radiologija". Tom prigodom smo izradili poster na navedenu temu. Predstavile su ga Valentina Lenardić, spec. radiologije i Barbara Juratović, ing. med. radiologije. Fokus je bio na statistici temeljenoj na broju obrađenih hitnih pacijenata na našem Odjelu.

Predavanje je u okviru ovogodišnje teme održala i Jelena Svetec, dr. med. o mehaničkoj trombektomiji. Radi se o jednoj novoj metodi u domeni intervencijske radiologije kojom se uz minimalno invazivan pristup liječe ishemski moždani udari.

Posljednja je predavanje održala i Anita Kostadinović, ing. med. radiologije na temu "Radiološka dijagnostika torakalnih organa". U predavanju se osvrnula na starije i suvremene metode te predavanje popratila lijepim slikovnim materijalima.

Na kraju smo u ugodnoj atmosferi naše druženje zaključili domjenkom.

Ovom prigodom još jednom zahvaljujemo Upravi bolnice što nam je omogućila obilježavanje dana kao i svima koji su se odazvali.

Veselimo se daljnoj suradnji i napretku našeg Odjela, na zajedničku dobrobit i zadovoljstvo!





## Europski tjedan kretanja 2017. na Odjelu za fizičku medicinu i rehabilitaciju

# Posjet Dječjem vrtiću "Igra", 19. 09. 2017.



Povodom Europskog tjedna kretanja 2017. nama i našem Odjelu stigla su u posjetu djeca iz Dječjeg vrtića „Igra“ sa svojim voditeljicama Ivanom Strelec i Sanjom Trnski.

Veselili smo se njihovom dolasku i pripremili im sadržaj, koristan i zanimljiv program. Obišli smo sva radilišta fizičke terapije, a najduže smo se zadržali u prostorima medicinske dvorane i terapijskog bazena gdje je djeci bilo najzanimljivije. Pokraj bazena izvodili smo vježbe zajedno sa pacijentima koji imaju hidrogimnastiku. Bilo je jako veselo, djeca su svojom iskrenošću, znatiželjom i smijehom razgalila srca pacijenata i nas fizioterapeuta. Pitanja su pljuštala sa svih strana, a mi smo strpljivo odgovarali i govorili o važnosti vježbanja za njihovo zdravlje, rast i razvoj. Poslije bazena došli smo u medicinsku dvoranu, a njihovi znatiželjni pogledi puni pitanja letjeli su iz jednog kuta dvorane u drugi, a najviše na "poligončić" za vježbanje koji smo pripremili samo za njih. Vidjeli smo po njihovom poskakivanju da su nestrljivi jedva čekajući početak vježbi.

Naravno, cijelo vrijeme izvođenja vježbi pomagale su im fizioterapeutkinje Andrea, Marija, Ivana i Paula. Djeca su izvodila skokove preko postavljenih ljestvi, podizali male bočice vode, skakali u mjestu, okretali se i "rolali" po strunjačama (tu smo vježbu nazvali PALAČINKA što im se najviše svidjelo), a na kraju su malom pilates loptom pokušali pogoditi koš. Sve je to bilo popraćeno glasnim navijanjem, bodrenjem i pljeskanjem.

Kad smo im rekli da će svi dobiti diplome za odlično vježbanje, njihovoj sreći nije bilo kraja. Strpljivo su stali u red i čekali da im Andrea ispiše i predala zaslужene diplome. To je trebalo ovjekovječiti i svi smo se slikali za uspomenu i lijepa sjećanja.

Nakon toga krenuli smo prema maloj dvorani na osvježenje. Pripremili smo za njih zdrav obrok i domjenak sa svežim i suhim voćem te prirodnim sokovima. Na kraju smo se srušno pozdravili, a oni već vidno umorni krenuli su put vrtića.

Svjetska zdravstvena organizacija promiče umjerenu tjelesnu aktivnost za djecu i mlade od najmanje sat vremena dnevno. Vježbanje i kretanje omogućuje normalan motorički razvoj koji utječe na kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj djeteta. Zadovoljava se djetetova potreba za kretanjem i igrom kao jedna od temeljnih potreba djeteta. Vježbanjem od najranije dobi mogu se prevenirati različite kronične bolesti, a osobito je važno u prevenciji pretilosti što predstavlja veliki problem u svijetu pa tako i u našoj zemlji.

Navike zdravog, aktivnog života u budućnosti stvaraju se u najranijoj dobi. Djeca koja su aktivna kroz djetinjstvo nastavljaju aktivnost i u odrasloj dobi. Zato treba pozdraviti sve aktivnosti koje prakticiraju kretanje, vježbanje i zdravi stil života krenuvši od programa i sadržaja u vrtićima, školama i fakultetima, kod zaposlenika u ustanovama te starijih ljudi.

Zdrava nacija je jedan od najvažnijih prioriteta i predstavlja nacionalni interes.

Glavni fizioterapeut Odjela za fizičku medicinu i rehabilitaciju  
Dražen Papac, bacc. physioth.

## Europski tjedan kretanja 2017. godine

U periodu od 16. 9. do 22. 9. 2017. godine u Koprivnici, kao i u više od 2000 europskih gradova po sedamnaestu put je obilježen Europski tjedan kretanja. Već tradicionalno i naša ustanova je sudjelovala u aktivnostima vezanim uz Europski tjedan kretanja, a zaposlenici ustanove su i ove godine imali mogućnost dobrovoljnog sudjelovanja u natjecanju poduzeća i ustanova u korištenju alternativnih mogućnosti putovanja na posao te se na sudjelovanje odazvalo 126 zaposlenika koji su ukupno napravili 3320 kilometara pješice ili biciklom do posla.

Zadnji dan Europskog tjedna kretanja, Dan bez automobila i ove godine je obilježen prigodnim druženjem uz sok i kolače u prostorima bolničke kuhibine.

# MEĐUNARODNI DAN FIZIOTERAPIJE, FIZIOTERAPEUTA



8. rujna je Međunarodni dan fizioterapije, odnosno fizioterapeuta.

Obilježava se od 1951. godine u više od stotinu zemalja svijeta. Taj dan je ustanovila Svjetska organizacija fizioterapeuta WCPT, a označava datum kada je formiran WCPT.

WCPT je profesionalno tijelo koje predstavlja preko 350 000 fizioterapeuta iz 106 zemalja svijeta.

Fizioterapeuti naše Ustanove i ove godine su obilježili taj dan radno i svečano!

Na početku svečanosti pozdravili su nas ravnatelj dr. med. Mato Devčić, zamjenica ravnatelja mr. Biljana Marković, dipl. oecc, glavna sestra bolnice Ruža Evačić, magistra sestrinstva, voditelj odjela fizikalne medicine i rehabilitacije dr. Walter Brlečić, glavni fizioterapeut Dražen Papac, a Zdenka Kuzmić, bacc. physioth. održala je predavanje "Praćenje radno aktivnih pacijenata nakon TEP-a kuka i povratak na posao", s praćenjem unutar godine dana 15 pacijenata mlađe dobi.

Tema predavanja je izuzetno zanimljiva jer proteze kuka još uvijek spadaju u najveće operacije u ortopediji. A ovaj put se još radi i o mladim ljudima koji su se željeli vratiti na posao. Unazad desetak godina radeći na tom odjelu, primijetila sam da se dobna granica za takvu vrstu operacije jako spustila prema pedesetima. Napredovala je i tehnika operacija, vrsta proteza i naravno rehabilitacija. Ti pacijenti su nakon operacije kuka ustali iz kreveta prvi ili drugi dan, odbacili jednu štaku nakon 2-3 mjeseca, drugu nakon 5-6 mj. i krenuli na posao, počeli voziti auto 2-3 mj. nakon operacije, zadovoljni. Snimila sam ih i na njihovim radnim mjestima te u svakodnevnim aktivnostima. Prisutni su bili iznenadeni viđenim jer su malo znali o toj temi!

Poslije predavanja smo se družili uz slastice i fine kolače iz bolničke kuhinje.

Zdenka Kuzmić, bacc. physioth.

Renata Lugomerić, ft. tech.



# Svjetski dan srca

# ZDRAVLJE

# U SRCU

## podijelite energiju



Dr. Željka Bakliža, voditeljica Odjela kardiologije u Općoj bolnici "Dr. Tomislav Bardek" u Koprivnici i dr. Draženka Vadla, ravnateljica Zavoda za javno zdravstvo za Koprivničko-križevačku županiju gostovale su u emisiji "Govorimo o zdravlju" na koprivničkom radiju. Govorile su o pobolu i smrtnosti od kardiovaskularnih bolesti u našem gradu i županiji te o potrebi provođenja preventivnih mjera za njihovo sprečavanje.

Dr. Željka Bakliža je u telefonskom intervjuu za "Radio Glas Podravine" pozvala građane da se 30. 9. 2017. godine pridruže obilježavanju Svjetskog dana srca te je također naglasila važnost kontrole čimbenika rizika za nastanak kardiovaskularnih bolesti u cilju smanjenja pobola i smrtnosti.



29. 9. 2017.

Gradska vijećnica na Zrinskom trgu u Koprivnici je bila osvijetljena svjetlom crvene boje, čime smo se pridružili gradovima diljem svijeta koji su svoje značajne građevine isto tako osvijetlili za Dan srca.

30. 9. 2017. u 10 sati djelatnici Odjela kardiologije i Zavoda za javno zdravstvo, članovi Uprave OB Koprivnica, članovi Udruge kardioloških bolesnika, članovi Udruge volontera Kc-kž županije "Rad na Dar", učenici Srednje medicinske škole s nastavnicima, fizioterapeuti s Odjela fizičalne medicine i terapije te bolnička nutricionistica okupili su se na gradskom Zrinskom trgu kako bi obilježili Svjetski dan srca. Građanima se mjerio tlak i šećer u krvi, tjelesna težina i obujam struka. Odaziv je bio zadovoljavajući, građani su pokazali iznimno zanimanje za vrijednosti tlaka i šećera, a također su rado slušali savjete o prehrani od strane nutricionistice. Rezultati mjerjenja su pokazali da je populacija u našem

okruženju još uvek prekomjerne tjelesne težine, da teže prihvata upute o načinu prehrane, ali da bolesnici redovito uzimaju antihipertenzivnu terapiju. Zainteresiranim građanima kardiolozi i epidemiolozi su govorili o preventivnim mjerama za sprečavanje nastanka kardiovaskularnih bolesti. Fizioterapeuti su pokazali aerobne vježbe pa su se građani pridružili vježbanju na trgu. U pratnji učenika Srednje medicinske škole građani su se već tradicionalno uputili prohodati «Stazom srca» obilježenom bijelim srcima na pločnicima gradskih ulica. Cilj šetnje je bio pokazati sugrađanima da je svakodnevna šetnja kroz grad obilježenom stazom i zabavna i korisna.

Akcija je trajala do 13 sati.

Mišljenja smo da je i ove godine Svjetski dan srca primjereno obilježen u našem gradu te da će polući pozitivne učinke na zdravlje naših sugrađana.



*Od mature  
do mirovine  
vrijeme leti*



***Pohodit će nas Mlado sunce s visine  
da obasja one što sjede u tmini i sjeni smrtnoj,  
da upravi noge naše na put mira.» (Lk 1, 78 ± 79)***

Silazak Gospodina našega Isusa Krista među ljude obilježio je ljudsku povijest. One noći kada je Bog pohodio ljude kao malo dijete, kao jedan od nas, anđeli su pjevali "Slava Bogu na visini". Događaj te noći svake godine odjekuje diljem Zemlje i Lijepe naše! Upravimo svoja srca i mi malenom Isusu, Božiću, koji mijenja ljudsku povijest i koji svijetu donosi radost i mir! Zaharija, otac Ivana Krstitelja, naviješta Isusa kao mlado sunce s visine koje će obasjati čitav svijet, sve one koji "sjede u tmini i sjeni smrtnoj". Neka nam Gospodin naš Isus Krist donese obilje svjetla u tami i beznađu ovoga vremena, neka prosvijetli umove i srca svih ljudi kako bismo spoznali veličinu događaja Isusa Krista i suživota s njime!

Pozvani smo sudjelovati u otajstvu noći koja mijenja ljudsku povijest. Zato dopustimo Isusu da i naše noge upravi na put mira, da i naši životni putevi budu po Božjem. Budimo oruđe u Božjim rukama koje će mijenjati ovaj svijet, vođeni Kristovom snagom – Duhom Svetim – budimo nosioci promjena u društvu! Pred nama su svakodnevni izazovi koji od nas traže da budemo svjedoci, svjedoci nade koja je u nama. Rastimo zajedno u Gospodinu, u ljubavi koju nam on daje. Tu ljubav prenosimo drugima, tu ljubav dijelimo. Imajmo na pameti kako se ljubav dijeljenjem ne umanjuje, nego ona raste i umnaža se. Donesimo jedni drugima svjetlo, Isusa Krista! Kako bismo ga mogli predati drugima, nosimo ga u svome srcu. Neka se ove godine, ovog Božića maleni Isus smjesti u Vaša srca, neka ih ispuni obiljem svoga blagoslova! Otvorimo vrata svoga srca Kristu!

U novoj, 2018. godini, recimo svoje DA Bogu! Neka Vas Bog blagoslovci i neka Vam nova godina bude uspješna i radosna, ispunjena mirom i veseljem koje dolazi od Boga!

*Od srca Vam želim čestit i blagoslovjen Božić  
te sretnu i uspješnu novu 2018. godinu!*

Vaš Davor Šumandl  
Bolnički dušobrižnik

**Opća bolnica  
Dr. Tomislav Bardek  
Koprivnica**

Željka Selingera bb, 48000 Koprivnica  
Tel.: 048/251 000, 048/251 001, Fax: 048/622 864



**2018**

<b>Siječanj 1</b>							<b>Veljača 2</b>							<b>Ožujak 3</b>							<b>Travanj 4</b>							
P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	
1	2	3	4	5	6	7			1	2	3	4		1	2	3	4									1		
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8	
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	
29	30	31			26	27	28			26	27	28	29	30	31						23	24	25	26	27	28	29	
																				30								
<b>Svibanj 5</b>							<b>Lipanj 6</b>							<b>Srpanj 7</b>							<b>Kolovoz 8</b>							
P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	
1	2	3	4	5	6				1	2	3				1							1	2	3	4	5		
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12	
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19	
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26	
28	29	30	31		25	26	27	28	29	30				23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30	31			
														30	31													
<b>Rujan 9</b>							<b>Listopad 10</b>							<b>Studeni 11</b>							<b>Prosinac 12</b>							
P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	P	U	S	Č	P	S	N	
			1	2			1	2	3	4	5	6	7			1	2	3	4					1	2			
3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	
10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	
24	25	26	27	28	29	30	29	30	31					26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30	
														31														



Opća bolnica  
**Dr. Tomislav Bardek**  
Koprivnica

